

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА

Становлення України як правової держави, головним завданням якої є захист прав і свобод людини, потребує ефективної кримінально-правової політики. Необхідність зміни напрямів реалізації кримінально-правової політики назріла вже давно, оскільки судимих осіб залишається стабільно високою. Звісно, що такий стан речей в українському кримінальному судочинстві не відповідає ідеології захисту прав людини та прийнятими Україною зобов'язаннями перед Радою Європи щодо демократизації суспільно-політичних процесів.

Важливою складовою внутрішньої політики є боротьба зі злочинністю, що покликана знизити її рівень та забезпечити стан, який відповідає потребам захисту суспільства від злочинів. За більше ніж 20 років незалежності в Україні не було вироблено національної доктрини та концепції боротьби зі злочинністю, а також не було розроблено та затверджено цілісної стратегії кримінально-правового впливу на злочинність. Відповідно окремі питання у кримінальному законодавстві вирішувалися без наукової обґрунтованості.

Кримінально-правову політику держави можна визначити як діяльність суб'єктів (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Конституційний Суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Верховний Суд України) по формуванню основних напрямків боротьби зі злочинністю. Учасниками кримінально-правової політики виступають, окрім судів загальної юрисдикції та правоохоронних органів, і громадяни (як при додержанні ними кримінально-правових приписів, так і в разі притягнення їх до кримінальної відповідальності за порушення норм КК України). Правове забезпечення охорони прав і свобод людини та громадянина, власності, громадського порядку й громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру та безпеки людства, а також запобігання злочинам (викладено в ст.1 Кримінального Кодексу України) є одним із найважливіших завдань, що стоять перед

кримінально-правовою політикою. Це завдання може досягатися через взяття під кримінально-правову охорону найважливіших суспільних відносин, які мають загально ціннісне значення; притягнення до відповідальності всіх осіб, які порушили кримінально-правові приписи; удосконалення і реформування діяльності правоохоронних органів; формування у громадян свідому потребу поважати закон, виконувати і дотримуватись його; підвищення рівня життя населення.

Як висновок, слід виділити дві найголовніші думки:

По-перше, людина є головним учасником кримінально-правової політики держави, тому що злочинність посягає на інтереси людини і в той же час сама людина є злочинцем;

По-друге, діяльність держави має бути спрямована не тільки на боротьбу зі злочинцями через вдосконалення і реформування діяльності правоохоронних органів, зміни законодавчої бази, а й на здійснення впливу на свідомість громадян, тобто на підвищення правової культури населення.

Недостатньо тільки репресивних заходів держави у боротьбі з злочинністю та якість правової системи держави. Звісно ці заходи є базовими, але виховання у населення поваги до законів, потреби виконувати і дотримуватись його, а також покращення умов політичного та соціального-економічного розвитку також мають великий вплив на рівень злочинності в Україні.

Шуляк Ю.Л., доцент кафедри кримінального права НАВС, кандидат юридичних наук;
Остапенко А.В., курсант НАВС

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗВІЛЬНЕННЯМ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗВ'ЯЗКУ З ПРИМИРЕННЯМ ВИННОГО З ПОТЕРПІЛИМ

У зв'язку з примиренням винного з потерпілим існує безліч проблемних питань. Відповідно до ст. 46 КК України особа, яка вперше вчинила злочин невеликої тяжкості,